

Etelä-Karjalan kuntien välinen lakisääteinen yhteistoimintasopimus yhteisestä toimielimestä työvoimapalvelujen ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisessa ja Etelä-Karjalan työllisyysalueen suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämisestä ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisesta

Kh 09.10.2023 § 179
87/14.00.00/2023

Valmistelija

Kari Kuuramaa, kunnanjohtaja
p. 040 141 7758
kari.kuuramaa@taipalsaari.fi

Taustaa

Lainsäädäntö julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä (laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 380/2023) vahvistettiin 23.3.2023. Lainsäädäntöön liittyvä voimaanpanolaki (383/2023) astui voimaan 1.4.2023. Vahvistetun lainsäädännön mukaan julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille työ- ja elinkeinotoimistoilta 1.1.2025 ja samalla työ- ja elinkeinotoimistot lakkautetaan. Tavoitteena on, että työvoimapalvelut siirtyvät sujuvasti ja hallitusti valtiolta kuntien vastuulle asiakkaat ja henkilöstö huomioiden. Kunnille siirtyy myös ELY-keskusten julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät hankintatehtävät ja KEHA-keskuksen julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät maksatustehtävät. Työvoimapalvelujen järjestäminen ja niihin liittyvien palvelujen hoitaminen on kunnille uusi valtiosuustehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtiosuudessa.

Samanaikaisesti TE2024-uudistuksen rinnalla valmistellaan kotoutumisen kokonaisuudistusta KOTO24-uudistus. Laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023) hyväksyttiin 3.3.2023. Työvoimapalveluiden myötä kuntien vastuulle siirtyy myös kotoutumispalveluiden järjestäminen työnhakijana oleville kotoutuja-asiakkaille. Työvoimapalvelu- ja kotoutumislakien toimeenpanoa valmistellaan valtakunnantasolla kokonaisuutena.

Työvoimapalvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville työllisyysalueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa ja niiden tulee muodostaa työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Valtioneuvosto voi tietyin laissa määritellyin perustein myöntää järjestämisvastuun työllisyysalueelle, jonka työvoimapohja on alle 20 000 henkilöä. Poikkeuslupa edellyttää, ettei palveluiden saatavuus alueella vaarannu.

Kuntien on sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä. Käytännössä kuntien, jotka muodostavat työllisyysalueen, on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle sopimus yhteisestä toimielimestä tai kuntayhtymän perussopimus. Samassa yhteydessä kuntien on ilmoitettava, jos ne eivät halua vastaanottaa palveluiden järjestämiseen tarkoitettuja toimitiloja. Työllisyysaluetta koskevan ilmoituksen ja sopimusten lisäksi kuntien tulee laatia myös suunnitelma työvoimapalvelujen toteuttamisesta lokakuun 2023 loppuun mennessä. Työ- ja elinkeinoministeriölle toimitettavasta suunnitelmasta tulee käydä ilmi:

- laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen
- laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut
- toimipisteiden määrä ja sijoittuminen
- yhteistyötahot ja –muodot
- työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen
- varautuminen rakennemuutostilanteisiin.

Etelä-Karjalan työllisyysalue

Etelä-Karjalassa maakunnan kaikki kunnat ovat keväällä 2023 tehneet päätöksen sitoutumisesta Etelä-Karjalan työllisyysaluevalmisteluun ja kotoutumispalvelujen uudelleen organisointiin, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii vastuukuntana kuntien järjestämistä vastaavalla olevien työvoima- ja kotoutumispalvelujen osalta vuoden 2025 alusta. Etelä-Karjalan työllisyysalueen muodostavat Lappeenrannan ja Imatran kaupungit sekä Lemin, Luumäen, Parikkalan, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen ja Taipalsaaren kunnat. Etelä-Karjalassa on valmisteltu lakisääteinen yhteistoimintasopimus yhteisestä toimielimestä Etelä-Karjalan kuntien työvoimapalvelujen ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisessa. Yhteistoimintasopimus on esityslistan liitteenä.

Yhteistoimintasopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimielimestä, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana kuntien vastuulla olevien lakisääteisten julkisten työvoimapalvelujen (380/2023) ja kotoutumista edistävien palvelujen (681/2023) osalta. Sopimuksessa sovitaan edellä kuvattujen palvelujen asianmukaisesta järjestämisestä sekä kustannustenjaosta. Etelä-Karjalan kunnat muodostavat sopimuksella yhteistoiminta-alueen eli työllisyysalueen, jonka yhteisenä toimielimenä toimii Lappeenrannan kaupunginhallituksen alainen Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunta. Lappeenrannan kaupunginhallituksella ei ole kuntalain 92 §:n mukaisesti oikeutta ottaa lautakunnan päättämää asiaa käsiteltäväkseen. Jäseniksi lautakuntaan valitaan kuntalain 77 §:n mukaisesti sopijakuntien vastaavaan toimielimeen vaalikelpoiset henkilöt. Työvoimaviranomaisen johtavana viranhaltijana ja lautakunnan esittelijänä toimii työllisyysjohtaja. Lautakunta toimii yhteistyössä palvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä muiden kuntien, viranomaisten ja yhteisöjen kanssa. Lautakunnan alaisena työvoimaviranomaisena toimii Etelä-Karjalan työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut eli työvoimaviranomainen.

Etelä-Karjalan kuntien ja eri sidosryhmien yhteisvalmistelun pohjalta on myös laadittu Etelä-Karjalan työllisyysalueen suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämisestä ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisesta. Suunnitelmassa on kuvattu palveluiden nykytila ja suunnitelma palveluiden järjestämisestä vuodesta 2025 eteenpäin kesän 2023 käytettävissä olevien tietojen pohjalta. Suunnitelmaa hyödynnetään tulevan työllisyysalueen palvelustrategiatyössä ja tietoja täsmennetään valmistelun edetessä osana palvelustrategiatyötä. Suunnitelmassa on myös todettu, että Etelä-Karjalan työllisyysalue ottaa käyttöönsä nykyiset Kaakkois-Suomen TE-toimiston toimipisteiden tilat Lappeenrannassa ja Imatralla. Etelä-Karjalan työllisyysalueen suunnitelma palvelujen järjestämisestä on esityslistan liitteenä.

Etelä-Karjalassa TE2024 valmistelu on käynnistynyt vuoden 2021 lopulla Lappeenranta-Imatra kaupunkiseudun työvaliokunnan ohjauksessa. Valmistelussa on ollut mukana yli 20 eri organisaatiota. Etelä-Karjalan maakuntaliiton maakunnan omaehtoisella kehittämisrahoituksella (MOKRA) on käynnistetty valmistelua tukeva Elinvoimaa Etelä-Karjalaan hanke, joka keskittyy toimintaympäristömuutoksen koordinointiin. Etelä-Karjalan työllisyysalueen kuntien välinen yhteistoimintasopimus ja suunnitelma on valmisteltu laajassa yhteistyössä kuntien ja eri sidosryhmien kanssa. Yhteistoimintasopimusta ja suunnitelmaa on esitelty kuntapäätäjille 17.8.2023 yhteisessä info- ja keskustelutilaisuudessa. Asiakirjoja on esittelyn jälkeen ollut mahdollista kommentoida. Tulleet kommentit ovat olleet lähinnä teknisiä täsmennyksiä ja ne on huomioitu asiakirjojen viimeistelyssä.

Työ- ja elinkeinoministeriöön toimitettavien asiakirjojen on oltava kunnan toimivaltaisten elinten hyväksymiä. Sopimus ja suunnitelma palvelujen järjestämisestä on toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle kahden viikon kuluessa yhteistoimintasopimuksen hyväksymisestä. Asiakirjoilta ei aikataulusyistä voida edellyttää lainvoimaisuutta toimittamishetkellä. Asiakirjat tulee toimittaa Työ- ja elinkeinoministeriöön sähköisesti kirjaamo.tem@gov.fi diaarinumerolla VN/17693/202 31.10.2021 mennessä. Kuntien päätöksenteon ja asiakirjojen toimittamisen jälkeen työ- ja elinkeinoministeriö ja valtiovarainministeriö käyvät läpi kuntien toimittamat asiakirjat, jonka jälkeen työ- ja elinkeinoministeriö viestii 27.11.2023 järjestämisvastuun kriteerit täyttävistä työllisyysalueista. Päätökset eri työllisyysalueista julkaistaan viimeistään 29.2.2024 mennessä.

Ennen sopimuksen voimaantuloa kaikkien sopijakuntien tulee olla käytynä muutokseen liittyvä yt-prosessi henkilökuntansa kanssa. Toimintaympäristö on muutoksessa niin kuntien tukipalveluiden kuin yhdyspintaa koskevien palvelujen osalta kuten esimerkiksi elinvoima- ja yrityspalveluiden, kuntien omien työllisyyspalveluiden ja Ohjaamotoiminnan osalta. Myös Taipalsaaren kunnan on käytävä asianmukainen yt-prosessi tähän liittyen. Muutos ei tähtää kuntien palveluksessa olevan henkilöstön henkilöstövähennyksiin. Etelä-Karjalassa siirtyneen valtiolta kuntiin eli vastuukunnan Lappeenrannan kaupungin organisaatioon noin 110–120 henkilötyövuotta.

Asia on käsitelty Taipalsaaren kunnan yt-ryhmässä 9.10.2023.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kari Kuuramaa

Päätösehdotus

Taipalsaaren kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan lakisääteisen yhteistoimintasopimuksen yhteisestä toimielimestä Etelä-Karjalan kuntien työvoimapalvelujen ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisessa, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii vastuukuntana. Lisäksi kunnanhallitus esittää, että kunnanvaltuusto hyväksyy liitteenä olevan Etelä-Karjalan työllisyysalueen suunnitelman työvoimapalvelujen järjestämisestä ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisesta. Toimitiloja koskeva linjaus on esitetty osana suunnitelmaa.

Päätös

Hyväksyttiin.